

## ***Consolidarea evaluării în învățământul primar: recomandări privind proiectul Metodologiei de evaluare a rezultatelor învățării în clasele primare***

Autor: Caritas Moldova

Iulie - august 2026

### **1. Rezumat**

Caritas Moldova apreciază inițiativa Ministerului Educației și Cercetării de revizuire a Metodologiei privind evaluarea rezultatelor învățării în clasele primare, precum și inițierea consultărilor publice pe marginea acestui proiect. De asemenea, considerăm că documentul reprezintă o schimbare importantă către o evaluare centrată pe dezvoltarea competențelor copiilor, pe oferirea unor feedback-uri constructive din partea profesorilor și pe susținerea progresului individual al fiecărui elev, aliniindu-se totodată unor provocări sesizate în aplicarea metodologiei anterioare.

În același timp, considerăm că, pentru ca prevederile metodologiei să producă o îmbunătățire reală a experiențelor de învățare ale copiilor, documentul necesită consolidarea unor aspecte esențiale. În special, recomandăm introducerea unor mecanisme mai clare pentru asigurarea echității și incluziunii în procesul de evaluare, instituirea unui sistem de monitorizare și evaluare a impactului implementării metodologiei, precum și dezvoltarea unor măsuri concrete de sprijin pentru cadrele didactice, inclusiv prin formare continuă, resurse metodologice și mentorat.

Considerăm că aceste completări vor contribui la aplicarea consecventă a metodologiei la nivel național, vor reduce diferențele de implementare dintre instituțiile de învățământ și vor sprijini atingerea scopului reformei – un proces de evaluare care susține progresul fiecărui copil, care promovează învățarea și contribuie la creșterea calității educației.

Caritas Moldova are o experiență vastă în implementarea proiectelor educaționale pentru copii în zone rurale și urbane, lucrând direct cu copiii aflați în situații de vulnerabilitate, dar și cu cadre didactice, asistenți sociali și părinți. Suntem ferm convinși că evaluarea elevilor are un impact nu doar asupra performanței academice, ci influențează și starea de bine, încrederea în sine și motivația elevilor, existând și un aspect negativ: riscul abandonului școlar. Din acest motiv, evaluarea nu este doar un instrument de măsurare a performanțelor, ci un mecanism important pentru dezvoltare.

### **2. Puncte forte**

Acțiuni importante care sunt susținute în totalitate – Un plus mare este că evaluarea rămâne centrată pe competențele elevilor (progres personal, dezvoltarea autonomiei, feedback-ul, autoreglarea învățării). Profesorii evaluează capacitatea de soluționare a problemelor, capacitatea de a colabora, creativitatea și comunicarea.

Acest model este utilizat în Estonia și susține notarea elevilor la nivel minimal în primii ani de studii.

Alt aspect important este consolidarea rolului feedbackului, elevii primind constant observațiile profesorilor, dar nu sunt notați cu note, ceea ce ajută elevii să reducă anxietatea, promovează înțelegerea profundă a materiei, susține incluziunea și îndrumă elevii să reflecte. Aspecte negative ale acestui model pot fi menționate dificultatea de a compara rezultatele diferitelor școli, intenția părinților de a avea mai multă claritate referitor la reușitele copiilor lor, dificultățile legate de monitorizare a provocărilor sistemelor educaționale, lipsa profesorilor antrenați pe acest model. Acest model este utilizat în Finlanda, țară care este recunoscută internațional ca o țară cu un sistem educațional mai puțin axat pe teste.

Ideea de a includerea conceptului de „Pași spre succes” se aliniază unei tendințe internaționale, elementul inovator nu constă în existența criteriilor de succes, ci în adaptarea lor sistematică într-un limbaj accesibil copiilor și integrarea lor în metodologia națională de evaluare. Aceasta este o practică aliniată cu modelele utilizate în Noua Zeelandă, Scoția, Regatul Unit, Australia, Canada și Irlanda. Totuși, în majoritatea acestor sisteme, criteriile de succes sunt utilizate cu flexibilitate pedagogică și sunt însoțite de investiții consistente în formarea cadrelor didactice și în dezvoltarea culturii evaluării formative, aspect esențial pentru ca ele să producă efecte reale asupra învățării.

De asemenea, sunt de menționat aspectele de dezvoltarea a autoevaluării și dezvoltării competențelor metacognitive, elemente esențiale în educația modernă, dar și flexibilitatea acordată profesorilor de a adapta criteriile de evaluare personalizat în funcție de nivelul și contextul clasei.

Unul dintre aspectele care necesită o evaluare atentă în cadrul acestei metodologii este necesitatea introducerii notelor în clasa a IV-a — un factor care, conform modificărilor propuse, ar contribui la facilitarea tranziției către gimnaziu. Cu toate acestea, nici în Metodologie, nici în Nota informativă nu sunt prezentate dovezi clare privind impactul acestei măsuri asupra motivației elevilor, a nivelului de stres al copiilor, a bunăstării lor psihologice și a rezultatelor școlare pe termen lung.

De asemenea, proiectul specifică că nu are impact asupra echității și egalității de gen, dar din perspectiva Caritas Moldova această concluzie nu reflectă realitatea, deoarece orice modificare produce efect diferit asupra copiilor din medii vulnerabile, copiilor cu CES, copiilor din mediu rural sau celor cu risc de excluziune.

În plus, Metodologia specifică mecanisme generale de remediere, dar nu stabilește proceduri de colaborare între profesor, psiholog, familie, nu clarifică proceduri pentru identificarea timpurie a dificultăților de învățare.

### **3. *Recomandări spre îmbunătățire***

1. Instituirea unui mecanism național de monitorizare a impactului introducerii notelor în clasa a IV-a asupra performanței școlare, bunăstării elevilor,

motivației pentru învățare, adaptării la ciclul gimnazial. Datele colectate vor sprijini procesul decizional al Ministerului Educației și Cercetării, vor permite ajustarea metodologiei pe baza evidențelor și vor contribui la dezvoltarea unui sistem de evaluare orientat spre progresul și interesul superior al copilului.

2. Integrarea unei perspective explicite privind echitatea și incluziunea educațională prin adaptarea evaluării pentru elevii vulnerabili, orientări metodologice pentru cadrele didactice și monitorizarea diferențelor dintre grupurile de elevi. Scopul acestei recomandări este de a asigura că metodologia de evaluare este implementată în mod echitabil și incluziv, astfel încât fiecare copil, indiferent de contextul social, economic, cultural sau de particularitățile sale educaționale, să beneficieze de oportunități reale și egale de a-și demonstra progresul și competențele.

3. Elaborarea unor ghiduri dedicate părinților pentru a facilita înțelegerea noilor modalități de evaluare și pentru a sprijini colaborarea dintre familie și școală. Implementarea acestei recomandări va contribui la creșterea nivelului de înțelegere și acceptare a noii metodologii de evaluare în rândul părinților, la reducerea interpretărilor eronate și a conflictelor generate de rezultatele școlare și la consolidarea colaborării dintre familie și școală. O comunicare mai eficientă între părinți și cadrele didactice va facilita intervenții timpurii în sprijinul elevilor care întâmpină dificultăți și va crea un mediu educațional mai favorabil dezvoltării armonioase a copilului.

4. Crearea unui mecanism permanent de consultare cu organizațiile societății civile, cadrele didactice, elevii, părinții, mediul academic. Procesul de evaluare a elevilor influențează direct activitatea profesorilor, experiența de învățare a copiilor și relația dintre școală și familie. Din acest motiv, eficiența metodologiei depinde de existența unor mecanisme prin care experiențele, dificultățile și soluțiile identificate la nivelul școlilor să fie analizate sistematic și valorificate în procesul de elaborare și revizuire a politicilor publice.

5. Extinderea și consolidarea programelor cu program prelungit în instituțiile de învățământ primar, ca măsură complementară de sprijin pentru elevi. Aceste programe pot oferi timp suplimentar pentru consolidarea achizițiilor școlare, realizarea temelor cu suportul cadrelor didactice și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, contribuind la reducerea inegalităților educaționale și la adaptarea echitabilă a copiilor la noul sistem de evaluare.

Caritas Moldova consideră că proiectul Metodologiei reprezintă un pas important în modernizarea evaluării în învățământul primar și apreciază orientarea acestuia spre dezvoltarea competențelor, feedback și sprijinirea progresului individual al elevilor. În același timp, pentru că această reformă să genereze schimbări sustenabile și echitabile, este necesară consolidarea dimensiunilor privind incluziunea, monitorizarea impactului și implementarea efectivă în școli. Evaluarea trebuie să

rămână un instrument care sprijină învățarea și dezvoltarea fiecărui copil, indiferent de mediul social, nivelul de performanță sau particularitățile individuale.

Caritas Moldova își exprimă disponibilitatea de a contribui, prin expertiză acumulată în implementarea programelor educaționale și în lucrul direct cu copii și cadre didactice, la procesul de monitorizare și îmbunătățire continuă a cadrului național de evaluare.